25.06.2026 12:46:31
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

24 Ιουνίου 2026 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **3724**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 286/16.6.2026

Τροποποίηση του εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Δημόσιο Δίκαιο» (Public Law).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,

2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα»,

3. την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16-02-2023 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)» (Β' 1079),

4. τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83),

5. το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),

6. τον ν. 3374/2005 και ιδίως τα άρθρα 14 και 15 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189),

7. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466),

8. τον ν. 4589/2019 «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 13),

9. την υπ' αρ. 249/30-12-2025 (Β' 7379) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία τροποποιήθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ,

10. την υπ' αρ. 901/17-7-2018 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ «Ίδρυση και λειτουργία του εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο ''Δημόσιο Δίκαιο'' (Public Law)» (Β' 4150),

11. την υπ' αρ. 1095/21-11-2018 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ «Έγκριση Κανονισμού εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο ''Δημόσιο Δίκαιο'' (Public Law)» (Β' 5573),

12. την υπ' αρ. 1250/7-6-2019 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ «Τροποποίηση εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο "Δημόσιο Δίκαιο" (Public Law)» (Β' 2433),

13. την υπ' αρ. 1251/7-6-2019 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε η τροποποίηση του Κανονισμού εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο "Δημόσιο Δίκαιο" (Public Law)» (Β' 2573),

14. την υπ' αρ. 729/16-07-2021 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε η τροποποίηση του Κανονισμού εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο "Δημόσιο Δίκαιο" (Public Law)» (Β' 3579),

15. την υπ' αρ. 8/21-08-2023 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε η τροποποίηση του Κανονισμού εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο "Δημόσιο Δίκαιο" (Public Law)» (Β' 5201),

16. το απόσπασμα πρακτικών της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής (συνεδρίαση 26-02-2026),

17. το απόσπασμα πρακτικού της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΕΚΠΑ (10η συνεδρία 20-05-2026),

18. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (9η συνεδρία 27-05-2026),

19. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού,

20. το γεγονός ότι η παρούσα δεν αφορά σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Την τροποποίηση και τη λειτουργία του εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) με τίτλο «Δημόσιο Δίκαιο» «(Public Law)», από το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027, σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, ως ακολούθως:

Άρθρο 1
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Το εντατικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) στο «Δημόσιο Δίκαιο» έχει ως αντικείμενο το Δημόσιο Δίκαιο και, ειδικότερα, ζητήματα Δημοσίου Δικαίου (Συνταγματικό Δίκαιο, Συνταγματικά Δικαιώματα, Διοικητικό Δίκαιο, Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο), Δημοσίου Χρηματοπιστωτικού Δικαίου καθώς και Εκκλησιαστικού Δίκαιου.

1.2 Σκοπός του εντατικού Π.Μ.Σ. «Δημόσιο Δίκαιο» είναι η εμβάθυνση και η προαγωγή της γνώσης και η προώθηση της έρευνας στο γνωστικό αντικείμενο του Δημοσίου Δικαίου και, ειδικότερα, σε γενικά ζητήματα Δημοσίου Δικαίου (Συνταγματικό Δίκαιο, Συνταγματικά Δικαιώματα, Διοικητικό Δίκαιο, Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο), Δημοσίου Χρηματοπιστωτικού Δικαίου καθώς και στο Εκκλησιαστικό Δίκαιο με συνεκτίμηση των αναγκών ανάπτυξης της χώρας. Ειδικότερα η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας αποβλέπει στην παραγωγή επιστημονικής έρευνας υψηλού επιπέδου και στη δημιουργία επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης και της διδασκαλίας.

1.3 Το εντατικό Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσιο Δίκαιο», μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών, στις εξής ειδικεύσεις:

α) Δημόσιο Δίκαιο (Public Law) (Εβδομήντα πέντε (75) ECTS).

β) Εκκλησιαστικό Δίκαιο (Ecclesiastical Law) (Εβδομήντα πέντε (75) ECTS).

γ) Δημόσιο Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο (financial regulation) (Εβδομήντα πέντε (75) ECTS).

1.4 Οι τίτλοι απονέμονται από τη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

1.5 Μαθησιακά αποτελέσματα, προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. Ο κεντρικός εκπαιδευτικός προσανατολισμός του ΠΜΣ είναι η εις βάθος εξοικείωση των φοιτητών με τα ειδικότερα ζητήματα Δημοσίου Δικαίου, η κατάρτιση επιστημόνων με ευρείες προοπτικές απασχόλησης σε διάφορους τομείς που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με το αντικείμενο των σπουδών τους καθώς και η προώθηση της έρευνας στο επί μέρους αντικείμενο του δημοσίου δικαίου. Οι απόφοιτοι του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών έχουν τη δυνατότητα συνέχισης των σπουδών τους σε διδακτορικό επίπεδο στην Ελλάδα ή και το εξωτερικό, έχοντας εφοδιαστεί με «νομική σκέψη» και δυνατότητα ανάλυσης και σύνθεσης γνώσεων.

Άρθρο 2
ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το νόμο 4957/2022 είναι:

2.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Σε επίπεδο Σχολής αρμόδια όργανα είναι:

2.2.1 Η Συνέλευση της Σχολής. Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

α) Εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. της Σχολής,

γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των ΔΠΜΣ στα οποία συμμετέχει η Σχολή,

δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.

στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

θ) αναθέτει σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σπουδών του Τμήματος,

ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής οι αρμοδιότητες των περ. δ) και στ) μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

2.2.2 Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. της Σχολής και ομότιμους καθηγητές/τριες, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

α) Καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση της Σχολής,

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,

δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Σχολής την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,

στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Σχολής την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση της Σχολής,

η) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Σχολής την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

2.2.3 Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. της Σχολής κατά προτεραιότητα βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προεδρεύει της Σ.Ε., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση της Σχολής

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.3 Γραμματειακή υποστήριξη Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία της Σχολής είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

β) Ο/Η Γραμματέας της Σχολής ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους - ανάλογα με τον αριθμό των Π.Μ.Σ. και τον φόρτο εργασίας - ως αρμόδιο/ους για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών της Σχολής.

γ) Το Π.Μ.Σ. "Δημόσιο Δίκαιο" δύναται να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας της Σχολής.

Άρθρο 3
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Σχολών Νομικής της ημεδαπής ή αντιστοίχου Τμήματος ή Σχολής αλλοδαπού Α.Ε.Ι. που έχει αναγνωριστεί από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).

3.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε είκοσι πέντε (25) ανά ειδίκευση. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων και εφόσον πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια γίνονται δεκτοί:

3.3.1 Έως τρεις (3) δικαστικοί λειτουργοί ανά ειδίκευση, και ως δύο (2) μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους εφόσον έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 5 έτη υπηρεσίας, επιλεγόμενοι με βάση το βαθμό πτυχίου, την τυχόν κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου και ύστερα από προφορική συνέντευξη. Ειδικά για την ειδίκευση του Δημοσίου Χρηματοπιστωτικού Δικαίου μπορούν να γίνονται επιπροσθέτως δεκτά έως και δύο (2) μέλη της Τράπεζας της Ελλάδος ή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, επιλεγόμενα με βάση τα έτη υπηρεσίας, το βαθμό πτυχίου, την τυχόν κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου και ύστερα από προφορική συνέντευξη.

3.3.2 ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ (για μεταπτυχιακές σπουδές), οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις.

Άρθρο 4
ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις της παρούσας απόφασης.

4.2 Το αργότερο έως 31 Μαΐου με απόφαση της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα της Σχολής και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Κάθε υποψήφιος μπορεί να υποβάλει κατ' έτος αίτηση υποψηφιότητας σε δύο -κατ' ανώτατο όριο- ειδικεύσεις, είτε του ίδιου, είτε διαφορετικών Π.Μ.Σ., αλλά, εφόσον επιτύχει και στις δύο, μπορεί να εγγραφεί μόνο στην ειδίκευση που έχει δηλώσει ως πρώτη επιλογή. Το έντυπο της «αίτησης υποψηφιότητας» είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής.

4.3 Η Συνέλευση της Σχολής αναθέτει στη Σ.Ε. τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

• Αίτηση συμμετοχής.

• Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών.

• Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.

• Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας επιπέδου C1 (Αγγλική ή Γαλλική ή Γερμανική). Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δεν διαθέτει πιστοποιητικό γλωσσομάθειας C1 για μία από αυτές τις γλώσσες, μαζί με την αίτηση υποψηφιότητας υποβάλλει δήλωση σχετικά με τη γλώσσα στην οποία επιθυμεί να εξετασθεί. Η εξέταση αυτή διενεργείται επί νομικού κειμένου από μέλος Δ.Ε.Π. της Σχολής, μετά τη διενέργεια των εισαγωγικών εξετάσεων. Η βαθμολογία της ξένης γλώσσας καταχωρίζεται με τον τελικό χαρακτηρισμό «επιτυχώς» ή «ανεπιτυχώς» και όχι με αριθμητικό βαθμό.

• Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής (ΔΟΑΤΑΠ).

• Αντίγραφο -σχετικού με την ειδίκευση- μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (εάν υπάρχει).

• Βιογραφικό σημείωμα.

• Υπηρεσιακή βεβαίωση (μόνο για δικαστικούς λειτουργούς).

4.5 Για τους/ις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Συνέλευση της Σχολής ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα. Προκειμένου να αναγνωριστεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει:

- Το ίδρυμα που απονέμει τους τίτλους να συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων, που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.,

- ο/η φοιτητής/τρια να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

4.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου.
- Βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το Π.Μ.Σ.
- Βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (εάν υπάρχει).
- Συνάφεια του πτυχίου ΑΕΙ και των γνώσεων του υποψηφίου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.
- Πιστοποιημένη γνώση αγγλικής γλώσσας.
- Γνώση άλλων ξένων γλωσσών.
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συνέδρια.
- Σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα.
- Κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος.
- Αξιολόγηση, γραπτή ή προφορική από τη Σ.Ε. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται στην ετήσια προκήρυξη του ΠΜΣ.

4.7 Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η Σ.Ε. καταρτίζει μέχρι 15 Σεπτεμβρίου τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυχόντες/ουσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσοτέρων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ουσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 5
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο εντατικό Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (Μ.Δ.Σ.) ορίζεται σε δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα χωρίς να προβλέπονται θερινές διακοπές, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης έως δύο (2) μήνες μόνο ως προς την κατάθεση της διπλωματικής εργασίας, έπειτα από ατομική αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση.

5.3 Οι φοιτητές/τριες, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση της Σχολής, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Η ως άνω αιτιολογημένη αίτηση υποβάλλεται έως τη λήξη του χειμερινού εξαμήνου. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για

δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.4 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης κατάθεσης της διπλωματικής εργασίας συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση της Σχολής.

Άρθρο 6
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

6.2 Για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) του εντατικού Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά εβδομήντα πέντε (75) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως. Κατά περίπτωση περιλαμβάνουν ενδιάμεσες ασκήσεις, επισκέψεις σε φορείς, σεμιναριακές ενότητες με διαφορετικούς εισηγητές υπό την επίβλεψη του διδάσκοντος.

Αναγνώριση μαθημάτων δεν είναι δυνατή στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση που ο φοιτητής επιτύχει σε δεύτερη ειδίκευση του ίδιου ή διαφορετικού Π.Μ.Σ. οφείλει να παρακολουθήσει εκ νέου τα υποχρεωτικά μαθήματα που ταυτίζονται με αυτά της προηγούμενης ειδίκευσης στην οποία έχει φοιτήσει. Οφείλει επίσης να παρακολουθήσει μαθήματα επιλογής διαφορετικά από αυτά που είχε παρακολουθήσει στο πλαίσιο της πρώτης ειδίκευσης.

6.3 Η διδασκαλία των μαθημάτων ανά ειδίκευση γίνεται στην ελληνική γλώσσα. Κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε. με απόφαση της Συνέλευσης η διδασκαλία ορισμένων μαθημάτων μπορεί να γίνει και στην αγγλική γλώσσα.

6.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.5 Η ανάθεση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο δεύτερο εξάμηνο σπουδών και η διπλωματική εργασία παραδίδεται μέχρι 30 Σεπτεμβρίου του έτους που διανύεται το δεύτερο εξάμηνο και πιστώνεται με δεκαπέντε (15) ECTS. Η διπλωματική εργασία πρέπει να εκπονηθεί από τον υποβάλλοντα αυτή φοιτητή και να αποτελεί προϊόν πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας. Για το σκοπό αυτό, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υπογράφουν δήλωση περί μη προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας, η οποία προσαρτάται σε όλες τις υποβαλλόμενες διπλωματικές εργασίες. Η διπλωματική εργασία συγγράφεται στην ελληνική γλώσσα, ή στην αγγλική με τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Το έντυπο της «δήλωσης περί μη προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας» έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής.

6.6 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης.

6.7 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση διαμορφώνεται ως εξής:

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ «Δημόσιο Δίκαιο			
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Συνταγματικό Δίκαιο Ι	10	Συνταγματικό Δίκαιο ΙΙ	10
Διοικητικό Δίκαιο	10	Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο	10
ΕΠΙΛΟΓΗΣ (επιλογή ενός μαθήματος)		ΕΠΙΛΟΓΗΣ (επιλογή ενός μαθήματος)	
Δημόσιο Δίκαιο και Οικονομική Ανάλυση	10	Δημόσιες Συμβάσεις	10
Δίκαιο της Ενέργειας	10	Δίκαιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου	10
Δίκαιο Ελληνικής Ιθαγένειας	10	Εθνική και ευρωπαϊκή προστασία των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων	10
Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Δημόσιο Δίκαιο	10	Ιστορία πολιτικών ιδεών -19ος αι. Εμβάθυνση στο Γερμανικό ιδεαλισμό	10

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
ΕΠΙΛΟΓΗΣ (επιλογή ενός μαθήματος)		ΕΠΙΛΟΓΗΣ (επιλογή ενός μαθήματος)	
Δίκαιο Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	10	Ευρωπαϊκό και Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο	10
Μορφές διαλόγου των εθνικών με τα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια	10	Αστική ευθύνη του Δημοσίου	10
Public Law of Investments/ Δημόσιο Δίκαιο επενδύσεων	10	Αθλητικό Δίκαιο	10
Θέματα Ιδιωτικού /Δημοσίου Δικαίου στη Ρώμη	10	Δίκαιο και Τέχνη	10
Νομική Πληροφορική	10	Θέματα Φιλοσοφίας του Δημοσίου Δικαίου	10
Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού	10	Κοινωνία της πληροφορίας και Δίκαιο	10
Το Δίκαιο της ΟΝΕ Ι	10	Δίκαιο κατάστασης αλλοδαπών	10
Δίκαιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	10	Ανταγωνισμός και Ρύθμιση: Ενέργεια και ηλεκτρονικές επικοινωνίες	10
Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο	10	Τεχνητή Νοημοσύνη	10
Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	10	Δημόσιο τραπεζικό δίκαιο (banking regulation)	10
		ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
Σύνολο	30	Σύνολο	45

Ειδίκευση «Εκκλησιαστικό Δίκαιο»			
Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Πηγές Εκκλησιαστικού Δικαίου	10	Διατοπικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο	10
Διαπάλη νομιμότητας και κανονικότητας	10	Εκκλησιαστικό Δίκαιο και Δικαστηριακή Πρακτική	10
ΕΠΙΛΟΓΗΣ (επιλογή ενός μαθήματος)		ΕΠΙΛΟΓΗΣ (επιλογή ενός μαθήματος)	
Συνταγματικό Δίκαιο Ι	10	Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο	10
Διοικητικό Δίκαιο	10	Συνταγματικό Δίκαιο ΙΙ	10
Θέματα Ιδιωτικού /Δημοσίου Δικαίου στην Ελληνική Αρχαιότητα	10	Εθνική και ευρωπαϊκή προστασία των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων	10
Θέματα Ιδιωτικού /Δημοσίου Δικαίου στη Ρώμη	10	Θέματα Φιλοσοφίας του Δημοσίου Δικαίου	10
Θέματα Κοινωνιολογίας του Δικαίου	10	Θέματα Ιδιωτικού /Δημοσίου Δικαίου στη μεταβυζαντινή περίοδο και στο Ελληνικό κράτος κατά το 190 αιώνα	10
Κοινωνική θεωρία: Δίκαιο και εφαρμογές	10	Θέματα Ιδιωτικού/Δημοσίου Δικαίου στο Βυζάντιο	10

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
ΕΠΙΛΟΓΗΣ (επιλογή ενός μαθήματος)		ΕΠΙΛΟΓΗΣ (επιλογή ενός μαθήματος)	
Μορφές διαλόγου των εθνικών με τα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια	10	Δίκαιο και Τέχνη	10
Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Δημόσιο Δίκαιο	10	Ερευνητική μεθοδολογία της κοινωνιολογίας του δικαίου	10
		Τεχνητή Νοημοσύνη	10
		Κοινωνία της Πληροφορίας και Δίκαιο	10
		ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	45

Ειδίκευση «ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ»

Στην ειδίκευση «Δημόσιο Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο» από το ακαδ. έτος 2026-2027 θα προσφέρονται δύο προγράμματα σπουδών. Πρόγραμμα 1: Στα δύο εξάμηνα διδάσκονται συνολικώς έξι (6) μαθήματα, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) ορίζονται ως υποχρεωτικά, ενώ τα δυο (2) είναι μαθήματα επιλογής, τα οποία ο υποψήφιος επιλέγει από τον προτεινόμενο για κάθε ειδίκευση κατάλογο μαθημάτων. Παράλληλα με τα μαθήματα υποχρεωτική είναι και η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας. Πρόγραμμα 2: Στα δύο εξάμηνα διδάσκονται συνολικώς οχτώ (8) μαθήματα, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) ορίζονται ως υποχρεωτικά, ενώ τα άλλα τέσσερα (4) είναι μαθήματα επιλογής. Ο υποψήφιος οφείλει να τα επιλέξει αποκλειστικά από τον προτεινόμενο για κάθε ειδίκευση κατάλογο μαθημάτων. Όσον αφορά τα δύο (2) επιπλέον μαθήματα που υποκαθιστούν τη συγγραφή διπλωματικής εργασίας πιστώνονται έκαστο με επτάμισι (7,5) διδακτικές μονάδες.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΗ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Ρύθμιση, εποπτεία και επίβλεψη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (τράπεζες - κεφαλαιαγορά - ιδιωτική ασφάλιση): θεωρία και θεσμοί	10	Δημόσιο τραπεζικό δίκαιο	10
Δημόσιο δίκαιο και οικονομική ανάλυση	10	Δημόσιο Δίκαιο της κεφαλαιαγοράς	10
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Επιλογή ενός μαθήματος	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Επιλογή ενός μαθήματος	ECTS
Το Δίκαιο της ΟΝΕ Ι	10	Το Δίκαιο της ΟΝΕ ΙΙ	10
Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο	10	Εταιρική διακυβέρνηση	10
Νομική Πληροφορική	10	Δίκαιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου	10
Εισαγωγή στο λογιστικό δίκαιο	10	Θέματα φιλοσοφίας του δημοσίου δικαίου	10
Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	10	Τεχνητή Νοημοσύνη	10
Ευρωπαϊκό και Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο	10	Ειδικά θέματα Φορολογικού Δικαίου	10
Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Δημόσιο Δίκαιο	10		

		ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	45
ΣΥΝΟΛΟ			75

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Ρύθμιση, εποπτεία και επίβλεψη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (τράπεζες - κεφαλαιαγορά - ιδιωτική ασφάλιση): θεωρία και θεσμοί	10	Δημόσιο τραπεζικό δίκαιο	10
Δημόσιο δίκαιο και οικονομική ανάλυση	10	Δημόσιο Δίκαιο της κεφαλαιαγοράς	10
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Επιλογή ενός μαθήματος	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Επιλογή ενός μαθήματος	ECTS
Το Δίκαιο της ΟΝΕ Ι	10	Το Δίκαιο της ΟΝΕ ΙΙ	10
Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο	10	Εταιρική διακυβέρνηση	10
Νομική Πληροφορική	10	Δίκαιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου	10
Εισαγωγή στο λογιστικό δίκαιο	10	Θέματα φιλοσοφίας του δημοσίου δικαίου	10
Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	10	Τεχνητή Νοημοσύνη	10
Ευρωπαϊκό και Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο	10	Ειδικά θέματα Φορολογικού Δικαίου	10
Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Δημόσιο Δίκαιο	10		
		Κατά το εαρινό εξάμηνο και τη θερινή περίοδο, οι φοιτητές επιλέγουν ένα μάθημα ΥΕ, το οποίο πιστώνεται με 10 ECTS και περιλαμβάνει την υποχρεωτική εκπόνηση ερευνητικής εργασίας. Επιπλέον, επιλέγουν δύο μαθήματα που υποκαθιστούν τη διπλωματική εργασία, τα οποία πιστώνονται με 7,5 ECTS το καθένα. Στα μαθήματα αυτά δεν απαιτείται η παράλληλη εκπόνηση ερευνητικής εργασίας.	15
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	45
ΣΥΝΟΛΟ			75

6.8 Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

Τα υποχρεωτικά μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως τρεις (3) ώρες, ενώ τα επιλογής 2 ώρες, με το περιεχόμενο που εξειδικεύεται από τους διδάσκοντες καθηγητές στο Πρόγραμμα Σπουδών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Κάθε ακαδημαϊκό έτος αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ ο οδηγός σπουδών του ΠΜΣ οπού αναφέρεται αναλυτικά το syllabus κάθε μαθήματος.

• Συνταγματικό Δίκαιο (Ι και ΙΙ)

Το μάθημα του Συνταγματικού Δικαίου διαρθρώνεται σε τρεις ενότητες. Στην πρώτη εξετάζονται ζητήματα γενικής συνταγματικής θεωρίας, στη δεύτερη επίκαιρα ζητήματα από το οργανωτικό μέρος του Συντάγματος

και τη λειτουργία των κρατικών οργάνων και θεσμών και στην τρίτη θέματα ατομικών δικαιωμάτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη νομολογία και στη διεθνή και ευρωπαϊκή διάσταση των εξεταζόμενων ζητημάτων. Στο πρώτο εξάμηνο διδάσκεται η γενική συνταγματική θεωρία και μέρος του δεύτερου κύκλου μαθημάτων, ενώ στο δεύτερο εξάμηνο ολοκληρώνεται ο δεύτερος κύκλος μαθημάτων και οι παραδόσεις ολοκληρώνονται με τα ζητήματα των ατομικών δικαιωμάτων.

• Διοικητικό Δίκαιο

Το μάθημα «Διοικητικό Δίκαιο» έχει ως στόχο να διευρύνει τις γνώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών στο συγκεκριμένο πεδίο, αφενός με τη θεωρητική και δογματική εμβάθυνση σε έννοιες και θεσμούς του διοικητικού δικαίου, αφετέρου με την εξειδίκευση σε επί μέρους ζητήματα τα οποία δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ενδελεχούς επεξεργασίας κατά τις προπτυχιακές σπουδές.

• Δημόσιο Δίκαιο και Οικονομική Ανάλυση

Το μάθημα εστιάζει σε επιλεγμένες θεματικές και ενότητες: αρχές οικονομικής ανάλυσης, οικονομική ανάλυση και Δίκαιο, οικονομική ανάλυση και Δημόσιο Δίκαιο: γενική προβληματική, οικονομική ανάλυση και Δημόσιο Δίκαιο: ειδικά θέματα.

• Δίκαιο της Ενέργειας

Ο τομέας της ενέργειας αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς της οικονομίας, ο οποίος κατά τις τελευταίες δεκαετίες υφίσταται ουσιώδεις αλλαγές σε σχέση με το νομικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας, ενόψει της εφαρμογής πολιτικών απελευθέρωσης της αγοράς, δηλαδή εγκατάλειψης του συστήματος δημοσίου μονοπωλίου και εφαρμογής κανόνων ελεύθερου ανταγωνισμού. Ακόμη, το νομικό πλαίσιο του τομέα της ενέργειας αλλάζει και σε πιο πρόσφατο χρόνο ενόψει της βασικής πολιτικής επιλογής αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης. Το μάθημα βασίζεται σε αυτούς τους δύο άξονες και επιδιώκεται υπό αυτήν την οπτική να καταγραφούν τα βασικά θεωρητικά και νομολογιακά προβλήματα, όπως αναδεικνύονται από την καθιέρωση του Δικαίου της Ενέργειας ως ειδικού κλάδου της νομικής επιστήμης.

• Δίκαιο Ελληνικής Ιθαγένειας

Εξετάζονται οι βασικές έννοιες και αρχές του δικαίου της ιθαγένειας εν γένει, το ελληνικό δίκαιο της ιθαγένειας αλλά και η διεθνής διάσταση του δικαίου της ιθαγένειας καθώς και η επίδραση του δημοσίου διεθνούς δικαίου καθώς και του ενωσιακού δικαίου καθώς και η έννοια της ευρωπαϊκής ιθαγένειας.

• Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Δημόσιο Δίκαιο

Η ύλη του προτεινόμενου μαθήματος περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες: Συγκριτικό δημόσιο δίκαιο και αρχές της συγκριτικής μεθόδου Προβληματισμοί γύρω από την αυτοτέλεια του συγκριτικού δικαίου και ειδικότερα του δημοσίου δικαίου. Η διαμόρφωση της εννοίας του συνταγματισμού σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο αυταρχικός συνταγματισμός-Παραδείγματα Κίνα, Ινδία - Μεταπολεμικά Συντάγματα Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Συντάγματα πρώην Ανατολικών χωρών

Ευρωπαϊκό δίκαιο (Διεθνείς Οργανισμοί)

Ευρωπαϊκή Ένωση, Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου Πολυεπίπεδη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων Ανάπτυξη κοινών αξιών (παράδειγμα κράτους δικαίου) και σύμφωνη προς τις αξίες ερμηνεία του ενωσιακού δικαίου

• Δίκαιο Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Μετά από κάποιες εισαγωγικές εννοιολογικές προσεγγίσεις, το Πρώτο Μέρος αφορά τη θέσπιση Κανόνων από την ΕΕ για τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Στο Δεύτερο Μέρος εξετάζεται το ελληνικό δίκαιο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών: Το ελληνικό θεσμικό πλαίσιο (όργανα, ιδίως ο ρόλος της ΕΕΤΤ ως Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής, αρμοδιότητες) και η ισχύουσα ελληνική νομοθεσία, ιδίως οι γενικές αρχές και κύριες ρυθμίσεις του δικαίου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και οι ασκούμενοι έλεγχοι στον τομέα αυτόν είτε από όργανα ή φορείς της ΕΕ είτε, ιδίως, από όργανα της ελληνικής έννομης τάξης (Βουλή, δικαστήρια). Τέλος, επιχειρείται να γίνει μια αποτίμηση των εξελίξεων και των προοπτικών του δικαίου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

• Μορφές διαλόγου των εθνικών με τα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια

Μετά από ένα εισαγωγικό μάθημα με εννοιολογικές αποσαφηνίσεις, στο Πρώτο Μέρος, εξετάζονται οι μορφές άμεσης συνεργασίας και άμεσου διαλόγου των ευρωπαϊκών με τα εθνικά δικαστήρια, και πρωτίστως η διαδικασία της υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ. Στο Δεύτερο Μέρος, εξετάζονται οι μορφές εμμέσου διαλόγου των εθνικών δικαστών με τους Ευρωπαίους ομολόγους τους (ΔΕΕ και ΕΔΔΑ), με πρώτη και κύρια μορφή τον σεβασμό από τον εθνικό δικαστή της νομολογίας των Ευρωπαϊκών δικαστηρίων. Αναλύονται δε τα αποτελέσματα του εμμέσου αυτού διαλόγου στην εθνική έννομη τάξη, με έμφαση στην ελληνική έννομη τάξη. Επίσης, αναλύονται άλλες μορφές συνεργασίας και εμμέσου διαλόγου μεταξύ δικαστηρίων και δικαστών.

• Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο

Η διδασκαλία του διοικητικού δικονομικού δικαίου σε μεταπτυχιακό επίπεδο περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες: - Ο δικαστικός έλεγχος της διοίκησης και το δικαίωμα δικαστικής προστασίας - Η διοικητική δικαιοδοσία και οι διοικητικές διαφορές (ακυρωτικές, ουσιαστικές) - Η οργάνωση και οι αρμοδιότητες των διοικητικών δικαστηρίων - Η διοικητική δίκη (έννοια, σκοπός, φάσεις, γενικές δικονομικές αρχές, δικαστήρια και δικαστές, διάδικοι, έναρξη, διεξαγωγή, περάτωση και κατάργηση) - Είδη ένδικων βοηθημάτων, προϋποθέσεις παραδεκτού, λόγοι βασίμου - Αίτηση ακυρώσεως, προσφυγή, αγωγή (καταψηφιστική, αναγνωριστική), ανακοπή - Προσωρινή έννομη προστασία (αναστολή εκτελέσεως, ασφαλιστικά μέτρα, διαταγή πληρωμής, προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως, προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως) - Η απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου (έννοια, περιεχόμενο, έννομες συνέπειες, δεδικασμένο, συμμόρφωση της διοίκησης) - Ένδικα μέσα κατά αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων (ανακοπή ερημοδικίας, τριτανακοπή, έφεση, αίτηση αναθεωρήσεως, αίτηση επαναλήψεως της διαδικασίας, αίτηση αναιρέσεως).

• Δημόσιες Συμβάσεις

Το δίκαιο δημοσίων συμβάσεων αφορά τις συμβάσεις με τις οποίες μια δημόσια οντότητα εμπιστεύεται σε έναν τρίτο την παροχή μιας οικονομικής δραστηριότητας σχετικής με προμήθειες, υπηρεσίες ή δημόσια έργα. Στο πεδίο του δικαίου δημοσίων συμβάσεων διασταυρώνονται το συνταγματικό με το διοικητικό δίκαιο, το δημόσιο με το ιδιωτικό δίκαιο, το ουσιαστικό με το δικονομικό δίκαιο και το εθνικό με το ευρωπαϊκό και το διεθνές δίκαιο.

• Εθνική και ευρωπαϊκή προστασία των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων

Περιεχόμενο του μαθήματος θα αποτελέσουν τα πορίσματα πολυετούς έρευνας, η οποία βασίζεται σε μια ευρεία έννοια των κοινωνικών δικαιωμάτων. Περαιτέρω η εξέταση των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων δεν περιορίζεται σε μια εξέτασή τους αποκομμένη από την λοιπή έννομη τάξη στην οποία κατοχυρώνονται. Τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα διερευνώνται στο ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται, αυτό δηλαδή του συνταγματικού και του δημοσίου εν γένει δικαίου των Κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

• Ιστορία πολιτικών ιδεών -19ος αι. Εμβάθυνση στο Γερμανικό ιδεαλισμό

Στο μάθημα της Ιστορίας Πολιτικών Ιδεών θα παρουσιασθεί κυρίως ο 19ος αι. Μετά τη σύντομη παρουσίαση των βασικών ρευμάτων της πολιτικής φιλοσοφίας του 19ου αιώνα, θα γίνει εμβάθυνση στους φιλοσόφους Fichte, Hegel και Schelling. Το έργο και η θεωρία των φιλοσόφων αυτών θα εξετασθούν ως προς την ενασχόλησή τους με το κράτος, το δίκαιο και τις ελευθερίες. Ο γερμανικός ιδεαλισμός που έχει τις καταβολές του στον Ρουσώ και ξεκινά από τον Καντ και περνά μέσα από τον Φίχτε, Χέγκελ και Μάρξ και φθάνει μέχρι τα ολοκληρωτικά δόγματα του εθνικοσοσιαλισμού, θα διαμορφώσει ένα είδος θετικής ελευθερίας, υπό την έννοια ότι υπάρχει ένα κράτος που αναγκάζει τους πολίτες να ζουν με ένα συγκεκριμένο τρόπο, ο οποίος οδηγεί στην ελευθερία.

• Πηγές Εκκλησιαστικού Δικαίου

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των διαπλαστικών και διαγνωστικών πηγών του εκκλησιαστικού δίκαιου, τόσο εκκλησιαστικής όσο και πολιτειακής προελεύσεως. Ειδικότερα, στις πρώτες καταλέγονται, ενδεικτικώς, οι ιεροί κανόνες, τα συλλεκτικά έργα, οι αποκρίσεις και τα έγγραφα, οι κανονικές διατάξεις και κανονιστικές αποφάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ασφαλώς ο Τόμος 1850 και η Πράξη 1928, ενώ στις δεύτερες το Σύνταγμα, οι Νόμοι, το έθιμο κ.λπ. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η θεματική «Τα Μοναστηριακά Τυπικά και οι Εσωτερικοί Κανονισμοί των Μονών ως πηγές του Εκκλησιαστικού Δικαίου»

• Διατοπικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο

Το μάθημα εξετάζει τα αποτυπώματα της θρησκείας στη δικαστηριακή και διοικητική πρακτική. Έτσι, ενδεικτικώς, η θεματική περιλαμβάνει: α) το ατομικό δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας στη νομολογία του Αρείου Πάγου, β) τα ζητήματα της θρησκείας στις πράξεις των Ανεξάρτητων Αρχών και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γ) τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για θρησκευτικά ζητήματα κ.ά.

• Διαπάλη νομιμότητας και κανονικότητας

Η διαπλοκή δύο δικαίων είναι ένα θέμα, ούτως ή άλλως, ιδιαιτέρως ενδιαφέρον, πολύ περισσότερο όταν πρόκειται για δύο δικαϊϊκά συστήματα από τη φύση τους τελείως διαφορετικά μεταξύ τους, όπως στην περίπτωση του δικαίου της Πολιτείας και εκείνου της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Έτσι, το μάθημα προσεγγίζει ερμηνευτικώς τη διαπάλη πολιτειακών νόμων και εκκλησιαστικών κανόνων, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι Πολιτεία και Εκκλησία διαθέτουν πρωτογενή κανονιστική δύναμη. Η διαφορά έγκειται στο εύρος της δεσμευτικότητας των κανόνων που εκδίδει εκάστη εξ αυτών, καθώς οι νόμοι της Πολιτείας δεσμεύουν όλους του κοινωνούς, ενώ οι κανόνες της Εκκλησίας απευθύνονται μόνο στους πιστούς

• Εκκλησιαστικό Δίκαιο και Δικαστηριακή Πρακτική

Το μάθημα εξετάζει τα αποτυπώματα της θρησκείας στη δικαστηριακή και διοικητική πρακτική. Έτσι, ενδεικτικώς, η θεματική περιλαμβάνει: α) το ατομικό δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας στη νομολογία του Αρείου Πάγου, β) τα ζητήματα της θρησκείας στις πράξεις των Ανεξάρτητων Αρχών και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γ) τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για θρησκευτικά ζητήματα κ.ά.

• Δημόσιο Δίκαιο Επενδύσεων

Η διδασκαλία του Δημοσίου Δικαίου των Επενδύσεων υλοποιείται ως ενότητα Jean Monnet στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ 2021-2027 της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ενότητα Jean Monnet για το Δημόσιο Δίκαιο των Επενδύσεων εξετάζει τη νομική μεταχείριση μιας επένδυσης στην Ελλάδα καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής της, διασφαλίζοντας μια ολοκληρωμένη και ολιστική προσέγγιση στο πλαίσιο του LL.M. στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

• Νομική Πληροφορική

Η νομική πληροφορική, ως αντικείμενο μεταπτυχιακού επιπέδου, επιδιώκει να εφοδιάσει τους νομικούς με εξειδικευμένες γνώσεις σε δύο επίπεδα: α) Στο επίπεδο του ουσιαστικού δικαίου, προκειμένου να ανταποκριθούν στα προβλήματα ρύθμισης των αναδυόμενων πεδίων (όπως π.χ. η ουδετερότητα των ψηφιακών δικτύων επικοινωνίας, το ηλεκτρονικό εμπόριο, οι περιορισμοί της συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας) αλλά και για να κατανοήσουν τις νέες διαδικασίες που εισάγουν οι ψηφιακές τεχνολογίες (όπως π.χ. η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στο δημόσιο, η κατάρτιση συμβάσεων εξ αποστάσεως, η ηλεκτρονική ταυτοποίηση). β) Στο επίπεδο των εφαρμογών της πληροφορικής για το δίκαιο, προκειμένου να εξοικειωθούν με τα νέα εργαλεία, από τα οποία εξαρτάται η γνώση του ισχύοντος δικαίου (όπως π.χ. οι ηλεκτρονικές βάσεις νομικών δεδομένων). Επιπροσθέτως, στόχος είναι να κατανοήσουν την συστημική ανάλυση των εφαρμογών της πληροφορικής και των επικοινωνιών για την καθημερινή εξάσκηση των νομικών επαγγελμάτων (όπως π.χ. η ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφων, η χρήση ψηφιοποιημένων δικαστικών διαδικασιών κ.ά.)

• Θέματα Φιλοσοφίας του Δημοσίου Δικαίου

Εξετάζονται σε βάθος οι διάφορες μορφές ηθικής και οι σχέσεις του δικαίου με αυτές, καθώς και τα σημεία ως προς τα οποία οι τελευταίες, για ηθικούς λόγους, δεν επικαλύπτονται με το δίκαιο. Διάγραμμα παραδόσεων: • Εισαγωγή: ορθό, αγαθό και δίκαιο • I. Ρεαλισμός και ηθικοκρατία (Bernard Williams), Ηθική και ηθικοκρατία, Ηθική και πατερναλισμός • II. Ηθική και ηθικοκρατία στον Καντ, Το δικαίωμα στο ηθικό λάθος, Το δικαίωμα στο δικαϊκό λάθος • III. Οι ρόλοι του δικηγόρου • IV. Ηθικοκρατία και αστικό δίκαιο, Ηθικοκρατία και δημόσιο δίκαιο, Ηθικοκρατία και ποινικό δίκαιο

• Τεχνητή Νοημοσύνη

Τεχνητή Νοημοσύνη: Στο μάθημα παρουσιάζεται ο προβληματισμός για την αναγνώριση κάποιας μορφής ηθικού (ίσως και νομικού) status σε μη βιολογικές οντότητες που προκύπτουν από τις εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης, ιδίως στη ρομποτική. Το βασικό ερώτημα είναι εάν η αναγνώριση ηθικής ή νομικής υπόστασης συνδέεται υποχρεωτικά με την βιολογική ιδιοσυστασία ή εάν εξαρτάται από την φύση των λειτουργιών μιας (έμβιας ή μη) οντότητας. Εξετάζεται η νομική μεταχείριση μηχανών με προωθημένες δυνατότητες αυτοπρογραμματισμού και αντίδρασης σε εξωτερικά ερεθίσματα. Πως τυποποιείται η σχέση τους με τον κατασκευαστή τους αλλά και τρίτους χρήστες των λειτουργιών τους; Η τεχνητή νοημοσύνη στη ρομποτική αποτελεί αφορμή για να διερευνηθούν θεμελιώδεις νομικές έννοιες όπως «πρόσωπο», «πράγμα», «δικαίωμα», «υποχρέωση», «ευθύνη» έναντι των σύγχρονων τεχνολογικών προκλήσεων.

• Ρύθμιση, Εποπτεία και Επίβλεψη στο Χρηματοπιστωτικό Σύστημα (Τράπεζες - Κεφαλαιαγορά - Ιδιωτική Ασφάλιση): Θεωρία και Θεσμοί

Το μάθημα επικεντρώνεται στη λειτουργία και τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού τομέα. Εξετάζει το θεσμικό και θεωρητικό πλαίσιο που διέπει τη ρύθμιση και εποπτεία των βασικών πυλώνων του χρηματοπιστωτικού συστήματος: των τραπεζών, της κεφαλαιαγοράς και της ιδιωτικής ασφάλισης.

• Δημόσιο Τραπεζικό Δίκαιο

Το μάθημα εξετάζει το νομικό πλαίσιο που διέπει την οργάνωση, λειτουργία και εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Αναλύονται οι κανόνες αδειοδότησης και λειτουργίας των τραπεζών, οι απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας, καθώς και οι μηχανισμοί προληπτικής και κατασταλτικής εποπτείας.

• Δημόσιο Δίκαιο της Κεφαλαιαγοράς

Το μάθημα εστιάζει στο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς και τη δραστηριότητα των συμμετεχόντων σε αυτήν.

• Δίκαιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) Ι και ΙΙ

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στο θεσμικό και νομικό πλαίσιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

• Δίκαιο και Τέχνη

Και το δίκαιο και η τέχνη είναι εκφάνσεις συγκεκριμένου πολιτισμού, σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο. Δεν είναι δύο κόσμοι διαφορετικοί. Στο μάθημα αυτό αναζητούμε τη σχέση μεταξύ τους. Ερευνώνται και μελετώνται διάφορα επιμέρους θέματα, αλλά και η σχέση του δικαίου με τις διάφορες μορφές τέχνης: Δίκαιο και Λογοτεχνία, Δίκαιο και Μουσική, Δίκαιο και Ποίηση, Δίκαιο και Αρχιτεκτονική, Δίκαιο και Κινηματογράφος

• Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

Το μάθημα πραγματεύεται ζητήματα λογιστικού δικαίου, φορολογικής συμμόρφωσης και τήρησης λογιστικών βιβλίων και στοιχείων.

• Δίκαιο Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Το μάθημα «Δίκαιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης» σε επίπεδο Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών εξετάζει το νομικό και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία, την οργάνωση και τις αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) στην ελληνική έννομη τάξη, υπό το πρίσμα και καθ' ερμηνεία α) αφενός του Συνταγματικού Δικαίου, του ειδικού Οργανωτικού Διοικητικού Δικαίου, του Ευρωπαϊκού Δημοσίου Δικαίου εν γένει και β) αφετέρου του Δημοσιονομικού Δικαίου και Δημοσίου Οικονομικού Δικαίου, με την παράλληλη επεξεργασία της συναφούς νομολογίας της εθνικής και της ευρωπαϊκής έννομης τάξης.

• Δίκαιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Το μάθημα υλοποιείται κατ' εφαρμογή του Μνημονίου Συνεργασίας, που έχει συναφθεί μεταξύ της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ και του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι παραδόσεις εμπλουτίζονται με τη συμμετοχή δικαστικών λειτουργών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι θα αναπτύξουν εισηγήσεις σε θεματικές, που άπτονται του ρόλου του Δικαστηρίου.

• Ειδικά θέματα Φορολογικού Δικαίου

Το μάθημα πραγματεύεται εξειδικευμένα ζητήματα θεωρίας φορολογικού δικαίου υπό το πρίσμα της πολιτικής επιστήμης, της κοινωνιολογίας και της επιστήμης.

• Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο

Το Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο πραγματεύεται τη γενική Θεωρία του Δημόσιου Οικονομικού Δικαίου, η οποία εξετάζει το θεωρητικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο των σχέσεων κράτους και οικονομίας, καθώς και τη σχέση της νομικής με την οικονομική επιστήμη. Ακόμα, εξετάζει τις συνταγματικές διατάξεις που αφορούν: τα ατομικά οικονομικά δικαιώματα, τη δημοσιονομική πολιτική, το νόμισμα και τη νομισματική πολιτική, την αναπτυξιακή/διαρθρωτική οικονομική πολιτική, καθώς και την παρέμβαση του κράτους στην ιδιωτική οικονομική δραστηριότητα. Τέλος, μελετά τις διατάξεις του διοικητικού δικαίου που αφορούν τη χάραξη και εφαρμογή: αφενός μεν των μακροοικονομικών πολιτικών του κράτους (δημοσιονομικής, νομισματικής και αναπτυξιακής/διαρθρωτικής), και αφετέρου των μικρο-οικονομικών πολιτικών του, δηλαδή των πολιτικών ρύθμισης και εποπτείας της οικονομίας, καθώς και επιμέρους κλάδων της.

• Κοινωνική θεωρία και Δίκαιο

Εξετάζονται οι κλασσικές προσεγγίσεις της κοινωνικής θεωρίας για το νεωτερικό δίκαιο και συμπληρωματικά ή/και αντιπαραθετικά τα κυρίαρχα θεωρητικά παραδείγματα (θετικιστικό, ερμηνευτικό, λειτουργιστικό και κριτικό) για το δίκαιο σε σχέση με τα μείζονα θεωρητικά ερωτήματα που αφορούν τον ρόλο και την λειτουργία του δικαίου στη ρύθμιση των κοινωνιών του 21ου αιώνα.

• Θέματα Κοινωνιολογίας Δικαίου

Εμβαθύνει στο διεπιστημονικό πεδίο που μελετά τη σχέση δικαίου, επιστήμης και τεχνολογίας, όπου η κοινωνιολογία του δικαίου συνεισφέρει πρώτον τις θεωρητικές υποθέσεις αφενός για τις σχέσεις πολύπλοκης αλληλεπίδρασης του δικαίου με την οικονομία, την πολιτική και τον πολιτισμό και αφετέρου για τον κανονιστικό και νομικό πλουραλισμό. Δεύτερον αξιοποιεί τις έρευνες της τόσο για τον ρόλο του δικαίου στην προώθηση της τεχνοεπιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης εφαρμογών όσο και για τις προκλήσεις που αυτή θέτει στο κράτος δικαίου, την δημοκρατία και τα δικαιώματα.

• Κοινωνία της πληροφορίας και Δίκαιο

Το μάθημα εστιάζει στο νέο δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας και τους περιορισμούς του. Διερευνώνται ειδικότερα οι θεμελιώδεις βάσεις του δικαιώματος όπως η ουδετερότητα του διαδικτύου, η καθολική υπηρεσία και η ασφάλεια των δικτύων, αλλά και οι βασικές κοινωνιολογικές θεωρίες για τις νέες τεχνολογίες.

• Θέματα Ιδιωτικού/Δημοσίου Δικαίου στην Ελληνική Αρχαιότητα

Εμβάθυνση ζητημάτων του δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου στις έννομες τάξεις της ελληνικής Αρχαιότητας. Μελέτη πρωτότυπων πηγών (φιλολογικά κείμενα, επιγραφές, πάπυροι) της ιστορίας του αρχαίου ελληνικού και ελληνιστικού δικαίου, υπό την οπτική ειδικότερων θεσμών, οι οποίοι διαφέρουν κάθε χρόνο. Ανάμεσα στις

ειδικότερες θεματικές περιλαμβάνονται: πλειονότητα δικαίων στον ελλαδικό χώρο· πηγές των αρχαίων ελληνικών δικαίων· προφορικά και γραπτά δίκαια· σχέση δικαίου και θρησκείας· μορφές αρχαίων πολιτευμάτων· χαρακτηριστικοί θεσμοί της πόλεως-κράτους.

• Θέματα Ιδιωτικού/Δημοσίου Δικαίου στη Ρώμη

Το μάθημα εστιάζει στις ρωμαϊκές νομικές πηγές, τη γένεση και εξέλιξη της ρωμαϊκής νομικής επιστήμης, το πολίτευμα και θεσμούς της Ρώμης, κατά την περίοδο της Res Publica, της Ηγεμονίας και της Δεσποτείας, καθώς και την κληρονομιά του ρωμαϊκού δικαίου στις σύγχρονες έννομες τάξεις και σε ειδικότερα ζητήματα δικαίου των θεσμών.

• Θέματα Ιδιωτικού/Δημοσίου Δικαίου στο Βυζάντιο

Στόχος του σεμιναριακού αυτού μαθήματος είναι η λεπτομερής και σε βάθος εξέταση νομικών θεσμών ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου που εμφανίζονται κατά τη βυζαντινή περίοδο και αφορούν τον συνολικό βίο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Το μάθημα εστιάζει στις βυζαντινές νομικές πηγές και επιχειρείται η ένταξη των θεσμών αυτών στο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό τους πλαίσιο καθώς και η ιστορικοσυγκριτική τους εξέταση με αντίστοιχους θεσμούς του αρχαίου ελληνικού - ρωμαϊκού καθώς και του σύγχρονου δικαίου.

• Θέματα Ιδιωτικού/Δημοσίου Δικαίου στη Μεταβυζαντινή Περίοδο και στο Ελληνικό κράτος κατά τον 19ο αιώνα

Στόχος του σεμιναριακού αυτού μαθήματος είναι η λεπτομερής και σε βάθος εξέταση νομικών θεσμών ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου που εμφανίζονται κατά τη μεταβυζαντινή περίοδο και αφορούν τον συνολικό βίο του υπόδουλου Ελληνισμού την περίοδο της Τουρκοκρατίας - Λατινοκρατίας καθώς και τα πρώτα χρόνια της Ανεξαρτησίας μετά την Επανάσταση του 1821. Το μάθημα εστιάζει στις μεταβυζαντινές νομικές πηγές και επιχειρείται η ένταξη των θεσμών αυτών στο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό τους πλαίσιο καθώς και η ιστορικοσυγκριτική τους εξέταση με αντίστοιχους θεσμούς του βυζαντινού καθώς και του σύγχρονου δικαίου.

• Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού

Το μάθημα αναλύει νομικούς προβληματισμούς επί των εξής θεμάτων: Έννοια του ανταγωνισμού ως αντικειμένου έννομης προστασίας και δογματική θεμελίωση της πολιτικής ανταγωνισμού. Διεθνές δίκαιο ανταγωνισμού (εξωεδαφική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, διεθνείς συμφωνίες). Έλεγχος επιχειρηματικής συμπεριφοράς [εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού σε οριζόντιες (συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης, συμφωνίες παραγωγής, συμφωνίες προμήθειας, συμφωνίες εμπορίας, συμφωνίες τυποποίησης, ανταλλαγή πληροφοριών) και κάθετες συμφωνίες], καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης (πρακτικές παρεμποδιστικής και εκμεταλλευτικής κατάχρησης). Συμμετοχή του κράτους σε περιορισμούς του ανταγωνισμού (άρθ. 106 ΣΛΕΕ). Κανονισμοί Ομαδικής Απαλλαγής (Καν 330/2010, Καν 461/2010, Καν 267/2010, Καν 1217/2010, Καν 1218/2010, Καν 772/2010). Ανταγωνισμός και άυλα αγαθά [σχέση μεταξύ δικαίου άυλων αγαθών και δικαίου ανταγωνισμού, τα άυλα αγαθά στην ενωσιακή νομολογία (το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος, διάκριση μεταξύ υπόστασης και άσκησης δικαιώματος, ανάλωση δικαιώματος), συμφωνίες μεταφοράς τεχνολογίας, συμφωνίες παραχώρησης άδειας χρήσης σήματος, η εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (το παράδειγμα των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης), η εφαρμογή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ (και 2 ν. 3959/2011) στα άυλα αγαθά].

• Ανταγωνισμός και Ρύθμιση: τα παραδείγματα της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών.

Το μάθημα περιλαμβάνει στην θεματολογία του ζητήματα ρύθμισης και ανταγωνισμού. Ειδικότερα, εξετάζεται η σχέση ρύθμισης και ανταγωνισμού και οι συνέπειες της υπερβολικής ρύθμισης. Περαιτέρω, εξετάζονται ζητήματα ρύθμισης στις αγορές δικτύου, καθώς και τα χαρακτηριστικά των αγορών δικτύου (φυσικό μονοπώλιο, εμπόδια εισόδου, οικονομίες κλίμακας και φάσματος, μη ανακτήσιμα κόστη). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην μετάβαση από τη θεωρία του φυσικού μονοπωλίου στην απελευθέρωση και το άνοιγμα των αγορών. Εξετάζονται οι θεωρίες των διεκδικήσιμων αγορών (contestable markets) και των βασικών διευκολύνσεων (essential facilities doctrine), καθώς και η σχέση μεταξύ ενδοδικτυακού και διαδικτυακού ανταγωνισμού. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του μαθήματος, εξετάζεται η ρύθμιση και η απορρύθμιση ειδικά στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (και των ηλεκτρονικών επικοινωνιών) και της ενέργειας. Αναλύεται τόσο το ενωσιακό ρυθμιστικό πλαίσιο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (η πρώτη φάση απελευθέρωσης και εναρμόνισης, το ρυθμιστικό πλαίσιο του 2002, το ρυθμιστικό πλαίσιο του 2009) όσο και η απελευθέρωση των αγορών ενέργειας και αερίου. Ερευνάται η σχέση της ex ante ρύθμισης με την ex post εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού, καθώς και ο τρόπος κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ Αρχής Ανταγωνισμού και Ρυθμιστικής Αρχής (ΕΕΤΤ και ΡΑΕ). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και σε ζητήματα συμβάσεων στο δίκαιο της ενέργειας. Το μάθημα επικεντρώνεται περαιτέρω σε παραδείγματα εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού (απαγόρευσης συμπράξεων, καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης και ελέγχου συγκεντρώσεων) στην αγορά τόσο των ηλεκτρονικών

επικοινωνιών όσο και της ενέργειας. Τέλος, στην θεματική του μαθήματος περιλαμβάνονται και θέματα δικαίου ανταγωνισμού και ρύθμισης στην ψηφιακή οικονομία (πλατφόρμες, gatekeepers, αλγόριθμοι, blockchain τεχνολογία). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και στην ρύθμιση της ψηφιακής αγοράς σε ενωσιακό επίπεδο (New competition Tool, Digital Markets Act, Digital Services Act, Platforms to Business (P2B).

• Εταιρική Διακυβέρνηση

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση και ανάλυση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης (Ε.Δ.) με επίκεντρο την εισηγμένη εταιρεία, στην οποία κατεξοχήν εφαρμόζονται. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξεταστεί, ειδικότερα, η βασική θεματολογία των κανόνων της Ε.Δ., η φύση των κανόνων της και ορισμένα ειδικά θέματα. Μεταξύ άλλων, θα απασχολήσουν οι κανόνες για το διοικητικό συμβούλιο (ΔΣ) και τη διάκριση των μελών του σε εκτελεστικά, μη εκτελεστικά και ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, η έννοια και η σημασία της διάκρισης. Θα εξεταστούν επίσης οι κανόνες Ε.Δ. για τους μετόχους, τα δικαιώματά τους και τα μέτρα που λαμβάνονται για την ενίσχυση του διαλόγου ΔΣ και μετόχων. Σημαντική στο πλαίσιο της Ε.Δ. είναι η έκθεση διαχείρισης του ΔΣ, η «δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης» και η αρχή «συμμόρφωση ή εξήγηση». Τέλος, ο εσωτερικός έλεγχος, η διαχείριση κινδύνων και οι πολιτικές αποδοχών αποτελούν τρεις τομείς στους οποίους η Ε.Δ. διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο.

• Εισαγωγή στο Λογιστικό Δίκαιο

Το μάθημα αυτό είναι αφιερωμένο στο λογιστικό δίκαιο, έναν κλάδο δικαίου νέο στην Ελλάδα, αλλά γνωστό από δεκαετίες στις πιο προηγμένες νομικά και οικονομικά χώρες. Η γνώση του λογιστικού δικαίου και της λογιστικής είναι απολύτως απαραίτητη για κάθε νομικό όχι μόνο για να κατανοήσει σε βάθος την οικονομική οργάνωση των εταιρειών, αλλά και για να μπορεί να «επικοινωνεί» με άνεση με τα οικονομικά στελέχη κάθε επιχείρησης και να κατανοεί καλύτερα τα οικονομικά γεγονότα, που σχετίζονται με την επιχείρηση. Το ελληνικό λογιστικό δίκαιο αναμορφώθηκε σε μεγάλο βαθμό με τον ν. 4308/2014, ο οποίος έθεσε τη νομική και λογιστική κοινότητα προ νέων προκλήσεων. Η διδασκαλία της λογιστικής σε νομικούς ενδείκνυται να γίνεται από νομικούς, καθώς οι λογιστές και οικονομολόγοι έχουν συνήθως μία πιο τεχνική προσέγγιση της λογιστικής και χρησιμοποιούν ακόμη και ορολογία μη εύκολα προσιτή σε νομικούς. Στόχος του μαθήματος δεν είναι ασφαλώς να καταστούν οι νομικοί λογιστές και να είναι σε θέση να συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις, αλλά να μπορούν να τις αναγιγνώσκουν, να τις κατανοούν, να τις ερμηνεύουν και γενικά να αντλούν στοιχεία για την κατάσταση της επιχείρησης. Το μάθημα στηρίζεται σε μικρές εισηγήσεις για τις επιμέρους θεματικές ενότητες από τους συμμετέχοντες με έντονο το στοιχείο της διδασκαλίας από τους διδάσκοντες λόγω της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου.

• Ευρωπαϊκό και Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές που διέπουν τη φορολόγηση σε διασυνοριακό επίπεδο. Εξετάζει το ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαμόρφωση φορολογικών κανόνων, καθώς και τις διεθνείς συμβάσεις για την αποφυγή διπλής φορολογίας.

• Αστική Ευθύνη του Δημοσίου

Στο μάθημα αυτό γίνεται εμβάθυνση σε θέματα όπως: Ανάλυση των προϋποθέσεων των άρθρων 104-106 ΕισΝΑΚ, με έμφαση στις προϋποθέσεις του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ. Παράνομη πράξη ή παράλειψη των οργάνων του Δημοσίου ή του Ν.Π.Δ.Δ. κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας και κατά παράβαση διάταξης που δεν έχει τεθεί αποκλειστικά υπέρ του γενικού συμφέροντος ως προϋποθέσεις για την υποχρέωση αποζημίωσης. Παραδείγματα αστικής ευθύνης του Δημοσίου ή των Ν.Π.Δ.Δ. από τη νομολογία. Ευθύνη σε περίπτωση παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων (π.χ. άδικη ή παράνομη στέρηση της προσωπικής ελευθερίας). Άρθρα 535-544 νέου ΚΠοινΔικ (άρθρα 533- 545 καταργηθέντος ΚΠοινΔικ). Εις ολόκληρον ευθύνη του Δημοσίου ή των Ν.Π.Δ.Δ. και των οργάνων τους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των τελευταίων (βλ. άρθρο 38 του ν. 3528/2007). Ευθύνη για νόμιμη συμπεριφορά. Ευθύνη του Δημοσίου για πράξεις ή παραλείψεις των δικαστικών λειτουργών (παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 693/1977: αγωγή κακοδικίας). Ευθύνη του Δημοσίου για πράξεις ή παραλείψεις του νομοθέτη. Προνόμια του Δημοσίου. Σύμφωνη με το Σύνταγμα η σύντομη παραγραφή (2ετής) των αξιώσεων υπαλλήλων του Δημοσίου κατ' αυτού που θέσπισε ο νομοθέτης (παρ. 3 του άρθρου 90 του ν. 2362/1995, καταργηθέντος με την παρ. 1 του άρθρου 177 του ν. 4270/2014, και του άρθρου 140 του ν. 4270/2014). Αρμοδιότητα διοικητικών δικαστηρίων για την εκδίκαση των αγωγών αποζημίωσης. Πρόκριμα η άσκηση προσφυγής για την άσκηση αγωγής αποζημίωσης. Συμπεράσματα και δικαιοπολιτικές προτάσεις.

• Αθλητικό Δίκαιο

Ενδεικτικές θεματικές μαθημάτων: 1. Γενική προβληματική: Υπερνομοθετικά θεμέλια, Διεθνείς πηγές, Φύση των αθλητικών κανόνων: Δίκαιο ή μη; 2. Αθλητικά νομικά πρόσωπα: ΑΑΕ, αθλητικά σωματεία, ΤΑΑ, ενώσεις, σύνδεσμοι και ομοσπονδίες 3. Αθλητικές συμβάσεις: Παίγνιο, Αθλητική εργασία, Παροχή αθλητικών

υπηρεσιών, Στοίχημα, Sponsoring 4. Αθλητική αστική ευθύνη 5. Αθλητική ποινική ευθύνη: Βία, Δωροδοκία, Doping 6. Αθλητική διανοητική ιδιοκτησία: Δικαιώματα μετάδοσης αγώνων, διακριτικά γνωρίσματα, προσωπικά δεδομένα 7. Επίλυση αθλητικών διαφορών.

• Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών

Στο πλαίσιο του μαθήματος του Δικαίου Καταστάσεως Αλλοδαπών εξετάζονται η αντιμετώπιση των αλλοδαπών εν μέσω παγκοσμιοποιήσεως και μαζικής μετακινήσεως των πληθυσμών, η οποία δοκιμάζει την αποτελεσματικότητα του δικαίου και της προστασίας θεμελιωδών αξιών των δυτικών εννόμων τάξεων, Ειδικότερα, στο πλαίσιο του μαθήματος μελετώνται οι διάφορες πτυχές της ρυθμίσεως της εισόδου, παραμονής και απομακρύνσεως των αλλοδαπών στην/από την ελληνική επικράτεια υπό το πρίσμα τόσο του θετικού δικαίου όσο και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε εθνικό αλλά και ενωσιακό και διεθνές επίπεδο. Θα πρέπει δε να σημειωθεί ότι οι σχετικές λύσεις εξετάζονται, όσον αφορά τόσο τους μετανάστες όσο και τους αιτούντες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 7
ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να διεξάγεται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αποκλειστικά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Σε ανωτέρα βία ή έκτακτες συνθήκες, όπου δεν καθίσταται δυνατή η διά ζώσης διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή η χρήση των υποδομών του ΕΚΠΑ για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών δραστηριοτήτων του,

- οργάνωσης μαθημάτων εμβάθυνσης και φροντιστηριακών ασκήσεων, πέραν των υποχρεωτικών ωρών διδακτικού έργου ανά μάθημα.

Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΕΚΠΑ.

Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α' 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Άρθρο 8
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου. Στην ίδια περίοδο προσέρχεται ο φοιτητής που επιθυμεί να επαναλάβει την εξέταση για βελτίωση βαθμού.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργαστηρίων κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ο αριθμός των απουσιών ανά μάθημα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3), εκ των οποίων οι δύο (2) αδικαιολόγητες. Η υπέρβαση του ως άνω αριθμού απουσιών σε ένα ή περισσότερα μαθήματα, υποχρεωτικά ή επιλογής, συνεπάγεται διαγραφή από το Π.Μ.Σ., με απόφαση της Συνέλευσης, μετά από εισήγηση της Σ.Ε.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, ή και να εφαρμόσει συνδυασμό όλων των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/ην διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και της Σχολής μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ' επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/ντρια του Π.Μ.Σ. ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση της Σχολής.

8.5 Το ποσοστό συμμετοχής των εργασιών και σεμιναρίων στον τελικό βαθμό του κάθε μαθήματος καθορίζεται για κάθε μάθημα ξεχωριστά, έπειτα από εισήγηση του/ης διδάσκοντα/ουσας κάθε μαθήματος.

8.6 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Σ.Ε και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/την φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

8.9 Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να επαναλάβει την εξέταση. Ωστόσο εργασία ή άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

8.10 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφιλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής.

8.11 Οι εξεταστικές περίοδοι είναι δύο για κάθε μάθημα. Η πρώτη ακολουθεί τη λήξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου και διαρκεί έως τρεις εβδομάδες και η δεύτερη λαμβάνει χώρα εντός του μηνός Σεπτεμβρίου και διαρκεί επίσης έως τρεις εβδομάδες. Στη δεύτερη περίοδο προσέρχεται ο φοιτητής που απέτυχε ή δεν προσήλθε σε ένα ή περισσότερα μαθήματα του πρώτου ή δεύτερου εξαμήνου. Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει δύο φορές στο ίδιο μάθημα (και σε έως δύο μαθήματα), θα εξετάζεται, μετά από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το μάθημα και ορίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή. Αν αποτύχει και πάλι διαγράφεται από το Μητρώο με απόφαση της Συνέλευσης έπειτα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής.

8.12 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.13 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\textbf{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\sum_{\kappa=1}^{N} \text{ΒΜ}_\kappa \cdot \text{ΠΜ}_\kappa\right)/\text{ΣΠΜ}$$

όπου:

Ν = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

ΒΜκ = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜκ = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εβδομήντα πέντε (75) ECTS.

Άρθρο 9
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου σπουδών. Η διπλωματική εργασία κατατίθεται το αργότερο έως την 30η Σεπτεμβρίου του έτους στο οποίο διδάσκεται το δεύτερο εξάμηνο σπουδών.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που μπορεί να αναρτά το Π.Μ.Σ. στην ιστοσελίδα του.

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η Συνέλευση ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική ή η αγγλική - με τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

9.6 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. της Σχολής ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Συνέλευσης δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. της Σχολής, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

9.7 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

9.8 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

Άρθρο 10
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης κατάθεσης διπλωματικής, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (https://access.uoa.gr/).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (https://www.career.uoa.gr/ypiresies/).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Π.Μ.Σ. κ.ά.

10.5 Η Συνέλευση της Νομικής Σχολής, μετά την εισήγηση της Σ.Ε., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

• υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,

• έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων ή διπλωματικής εργασίας και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην παρούσα απόφαση,

• υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στην παρούσα απόφαση,

• έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,

• δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
• υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύνανται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ιδίου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.8 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.9 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 17).

10.10 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.11 Για τη συμμετοχή τους στο Π.Μ.Σ. «Δημόσιο Δίκαιο» οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 800 ευρώ ανά εξάμηνο για όλες τις ειδικεύσεις. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου. Σε περίπτωση παραίτησης ή διαγραφής του φοιτητή/-τριας, το τέλος δεν επιστρέφεται.

Άρθρο 11
ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριων που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ.

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση της Σχολής και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.3.2 της παρούσας απόφασης, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

Άρθρο 12
ΒΡΑΒΕΙΑ

Το ΠΜΣ απονέμει βραβεία αριστείας στον/-ην φοιτητή/-τρια με την ολοκλήρωση των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου, έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον κανονισμό του ΕΚΠΑ. Τα βραβεία δεν έχουν οικονομικό όφελος. Το βραβείο υπογράφεται από τον Διευθυντή/ντρια του Π.Μ.Σ. και τον/την Κοσμήτορα της Σχολής.

Άρθρο 13
ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

13.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια της Σχολής.

13.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία της Νομικής Σχολής.

13.3 Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

α) Τέλη φοίτησης,

β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

γ) κληροδοτήματα,
δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και
στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων,
ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

13.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

13.5 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

13.6 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) Ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14
ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.

14.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. της Σχολής ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

14.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

14.3 Με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

14.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης της Σχολής για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,

β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

14.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

14.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 15
ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

15.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας καθώς και την εξόφληση του συνόλου των τελών φοίτησης. Η Συνέλευση διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

15.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/ρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

15.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

15.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

15.5 Στο πλαίσιο του εντατικού Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο «Δημόσιο Δίκαιο» σε μία από τις παρακάτω ειδικεύσεις:

α) Δημόσιο Δίκαιο
β) Εκκλησιαστικό Δίκαιο
γ) Δημόσιο Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο

Άρθρο 16
ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

16.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής και σε χώρο της Σχολής, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Μ.Σ., του/της Κοσμήτορα της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

16.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

16.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία της Σχολής εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Πρόεδρο της Σχολής και Σχολής και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας.

Άρθρο 17
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Π.Μ.Σ.

17.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της Σχολής που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί

κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

17.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ.

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΜΣ,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/ις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ.

Η αξιολόγηση - πιστοποίηση του Προγράμματος, αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ, τα δε αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών κοινοποιούνται στον εκάστοτε Διευθυντή του Προγράμματος και στους ενδιαφερόμενους διδάσκοντες.

Άρθρο 18
ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2035-2036, εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 19
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι φοιτητές ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον κανονισμό που ήταν σε ισχύ κατά το έτος εισαγωγής τους στο ΠΜΣ, στο μέτρο που ο κανονισμός αυτός δεν αντιβαίνει στον νόμο.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Διατριβών Ε.Κ.Π.Α. ή στην παρούσα απόφαση, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Καποδιστρίου 34, 104 32 Αθήνα
Τηλ. Κέντρο 210 5279000
Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ
στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**
02037242406260022